

Premogarska stavka v Illinois končana. - Umor v Jolietu.

PREMOGOVNIKI V ILLINOIS ZOPET OBRATUJEJO. — PRODUKCIJA PREMOGA V DRŽAVI ILLINOIS ZNATNO PADLA. — TUDI IZ DRUGIH DRŽAV POROČAJO ISTO. — OPERATORJI IMAJO PRIPRAVLJENE STROJNE PUŠKE.

Springfield, Ill. — V soboto je izjavil Harry Fishwick, predsednik illinojskih premogarjev, da so razen ene velike kompanije v državi vse druge podpisale distriktno pogodbo po jacksonvillski mezdni lestvici in se je z obratovanjem pričelo. V normalnem času je v illinojskih premogovnikih 57.000 premogarjev zaposlenih, zdaj pa jih dela 40.000. Torej dve tretjini illinojskih premogarjev je delalo v soboto, ostali bodo pričeli z delom še ta teden. Vstati, to so člani "save the union", so utihnili.

Springfield, Ill. — Prvi teden, ko se je v državi Illinois odložilo delo v premogovnikih, ko je potekla začasna pogodba, se je v državi nakopalo le 205.000 ton premoga v primeru 1.500.000, kar se ga je poprej povprečno spravilo na svetlo tekom enega tedna. Tako poročajo iz rudniškega biroja zveznega trgovskega departmeta. Zadnji teden marca t. l. je znašala produkcija mehkega premoga v državi Illinois 1.666.000 ton. Tudi iz Indiane, Iowe in nekaterih drugih držav poročajo, da je produkcija premoga padla.

Pregled po vsej deželi pa pokazuje, da se je produkcija nekoliko zvišala zadnji teden in znaša 7.417.000 ton.

Washington, D. C. — R. L. Ireland je pri zaslišanju pred senatnim preiskovalnim odsekom izpovedal, da imajo nekateri premogovniki, ki so v zvezi z A. Hanna kompanijo v Clevelandu, pripravljene strojne puške in drugo orožje, da odbijejo napad od strani stavkujočih premogarjev. Ireland je zastopal poleg drugih tudi Pittsburgh & Eastern Coal kompanijo. Iz tega je razvidno, da imajo operatorji strašno slabo vest. Boje se napada od ljudi, ki nimajo nobenega orožja. Lahko bi že bili spoznali, da so premogarji disciplinirani in ne bodo napadali kakor tolovaji. Torej so vse take priprave nepotrebne.

NAGLA SMRT POSLANCA.

Washington, D. C. — V petek je naglo umrl poslanec Martin B. Madden iz Chicage. Trpel je že delj časa za boleznijo na srcu, ki ga je od časa do časa napadala. Pred dvema leti ga je tudi, kakor zdaj, napadlo v zbornici in so ga morali z bolniškim vozom prepeljati na dom. Lansko poletje se je zdravil v Evropi. Zadnja dva tedna se ni počutil dobro, vendar ni nihče pričakoval, da je blizu smrti. V petek ga pa je nenadoma napadlo in po njem je bilo. Star je bil 73 let.

LETALSKA NESREČA.

Rim, Italija. — Smrtno se je ponesrečil italijanski letalec general Aleksandro Giudoni, ko se je nad Montecelio spustil iz letala s padalom, ki pa se ni odprlo.

Chicago, Ill. — V Hinsdale je umrla Mrs. Mary Elizabeth Lanna, stara 106 let.

SLOVENEK USTRELJEN.

Priljubljeni rojak v Jolietu postal žrtev napada. — Ustreljen je bil, ko je sedel pri mizi v razgovoru s tovariši. — Bil je na mestu mrtve.

Joliet, Ill. — V petek zvečer ob pol osmi uri je bil napaden in ustreljen naš spoštovani in splošno priljubljeni rojak John A. Težak, pogrebnik in cvetličar, star 50 let. Z dvema tovarišema je sedel pri mizi v svojem uradu, kjer je imel pogrebni zavod, na 209 Indiana ave., kjer bi se bila imela vršiti seja jolietških cvetličarjev. Nič hudega sluteč, so se moške razgovarjali, ko stopi v sobo John Musich, star 30 let, 1208 North Chicago St. Musich je bil na glasu, kot voditelj gangsterjev, imenovanih "Black Cat gang." Musich je takoj pri vratih dvignil puško, rekoč: "Ali naj sprožim?" Predno so se navzoči zavedli kaj hoče, je počilo, in Težak smrtno zadet pade na tla. Bil je na mestu mrtve. Musicha so takoj nato prijeli v kleti, kjer je premog, kamor se je skrili; pri sebi je imel še usodopolno orožje.

Mr. Težak je bil pogrebnik in cvetličar; bil je član dr. sv. Jožefa št. 2, K. S. K. J. in član več drugih društev. V naselbini je bil splošno priljubljen in spoštovan. Zapušča vdovo, štiri sinove in 80 let staro mater ter dva brata in dve sestri v Jolietu ter precejšnje število drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo ob deveti uri zjutraj.

BANDITI NAPADLI NAŠEGA ROJAKA.

Chicago, Ill. — V soboto dopoldne je vozil po Lincoln cesti naš rojak Mr. Frank Kukman, ki vodi z bratom grocerijsko trgovino na vogalu Lincoln in 22. cesti. Nenadoma pa pridrvi proti njemu avtomobil, katerega mu se je Mr. Kukman hotel izogniti in je zavozil s svojo karo na rob ceste ter ustavil. Predno pa se je zavedel kaj je, je že videl pred seboj dva bandita, ki sta imela na njega namerjene revolverje, tretji pa je ostal v avtomobilu. Hitro sta opravila svoj posel in oplenila našega rojaka, nakar sta skočila v avto, ki je neznankam oddiral. Priča napadu je bilo več oseb, ki so slučajno prišle mimo. Številko avtomobila so si zapomnili in Mr. Kukman je zadevo naznanil policiji, ki je ugotovila, da je bil avto, glaseč se na tisto številko, ukraden nekemu zdravniku iz pred bolnišnice. Sreča v nesreči je bila, da baš ta dan ni imel Mr. Kukman pri sebi večje svote; izgubo bo pretrpel, da je le zdravo kožo odnesel.

Los Angeles, Cal. — V tukajšnjem mestu so otvorili novo mestno hišo, ki je stala 9 milijonov dolarjev. Visoka je 28 nadstropij.

PO TORNADU V OKLAHOMI.

Na sliki vidimo sled divjanja strašnega tornada v okolici Oklahoma City, Okla., ki je povzročil velikansko škodo. Rušile so se hiše in avtomobile je metalo s cest v jarke.

ZADNJA POT DRZNEGA LETALCA.

Z vojaško častjo je bil pokopan Floyd Bennett. — Več tisočglava množica je stala v dežju na pokopališču. — Nemški letalci v Newyorku.

Washington, D. C. — V petek popoldne so položili na Arlington narodnem pokopališču k večnemu počitku Floyd Bennetta, letalca, ki je kročil nad severnim tečajem in si nakopal bolezen, ko je hotel pomagati svojim letalskim tovarišem iz Nemčije, ki so bili pristali na otoku. Njegovi zemski ostanki zdaj počivajo poleg počivališča Peary-ja, ki je odkril severni tečaj. Bennett je bil pokopan z vojaško častjo in več tisočglava množica ga je spremljala na zadnji poti, dasi je silno deževalo. Pogreba so se udeležili tudi nemški letalci, ki so prvi preleteli ocean od vzhoda proti zapadu. Položili so venec na sveži grob letalskega tovariša.

Nemške letalce je množica v Washingtonu navdušeno pozdravljala.

New York, N. Y. — V soboto so prispeli semkaj Hunther von Huenefeld, kapitan Herman Koehl in major James Fitzmaurice, ki so prvi preleteli z letalom morje iz Evrope v Ameriko. Več tisočglava množica je pozdravljala drzne letalce, ko so izstopili na postaji in vsi pot, ko so se peljali do hotela. Rekli so, da bodo še leteli preko morja, le to niso povedali, če iz Amerike v Evropo ali nasprotno.

KOLIZIJA DVEH KAR.

Chicago, Ill. — V soboto sta na Madison in Franklin cesti skupaj trčila dva voza cestne železnice; deset oseb je zadobilo poškodbe, nekatere težke, en voz je bil popolnoma razbit. Le slučaj se je zahvaliti, da ni bilo smrtnih žrtev.

ŽELEZNIŠKA NESREČA; 5 OSEB UBITIH.

Cape Town, Južna Afrika. — Na Hex River prehodu v bližini Worcester, je skočil vlak s tira; pet oseb je bilo na mestu ubitih, večje število pa ranjenih.

VIHARJI IN POPLAVE; VEČ OSEB MRTVIH.

Več mest je odrezanih od ostalega sveta radi povodnji in sneženih zametov. — Po Floridi je divjal strahoviti tornado. — Škoda je velika.

Atlanta, Ga. — Južni del naše dežele je silno prizadet po nevihtah in poplavih. Iz Arkansasa in Floride poročajo o nalivih in viharjih; reke so na več krajih izstopile in preplavile doline. Več mest je obdanih vse naokoli od vode in nekatere hiše so popolnoma pod vodo.

V Inverness, 70 milj severno od Tampe, je vihar podrli več poslopij in potrgal brzojavno napeljavno. Poleg mest, ki so poplavljeni, je tudi Gainesville in iz Ocala so se ljudje izselili, ko je voda udirala v njihove domove.

Vihar je porušil več poslopij v Waycross in iz drugih mest ter vasi v državi Georgia poročajo o viharjih in nalivih.

Zapadni del države Maryland še ne pomni v tem času takih sneženih zametov, kakršni so sedaj. Breskve in jabolka so uničene. Sneg je zapadel tudi vzhodno po Kentuckyju, a kmalu skopnil. Tudi tukaj je nevarnost, da jim naglo nastopivši mraz uniči sadje. Iz Jackson, Miss. poročajo, da sta dve osebi zadobili poškodbe in materialna škoda je cenjena na \$50.000. — V Harrisonburgu, Va., kjer je že bilo sadno drevje v cvetju, je padel sneg. Vsa Shenandoah dolina je pod snegom, kajti 12 ur je neprenehoma snežilo. Zameti so nanosili na ceste po nekod do 6 čevljev visoko snega.

New York, N. Y. — Skoro vsi kraji ob morju od New Yorka do zaliva, so prizadeti po vremenskih katastrofah. Spomlad se je spremenila v zimo; sneg in zameti, ponekod nalivi, so pustili za seboj uničujočo sled. Velika je materialna škoda in kolikor je znano, je prišlo deset oseb ob življenju.

Carbondale, Ill. — V južnem delu države Illinois je nastopil mraz povzročil veliko škodo sadnjem. Le breskve so obstale, ker so že toliko dozorele, da so prenesle mraz.

KRIŽEM SVETA.

Santa Barbara, Cal. — Christian R. Holmes, večkratni milijonar iz Montecito, Cal., je poročil bivšo kino igralko Katerino McDonald.

Chicago, Ill. — Tellous Boulden, bivši župan v vasi East Hazel Crest, pri katerem so našli kotliček za fabriciranje žganja, je bil obsojen v šestmesečno ječo. Kazen je takoj nastopil v Will County jetnišnici.

Coshocton, O. — Tri ženske in dva otroka sta prišla ob življenje, ko je v avtomobil, s katerim so se vozili zadel vlak. Nesreča se je pripetila v Conesville.

Springfield, Ill. — V soboto so pričeli z obratovanjem v Nokomis, Ill. premogovniku, ki je last Indiana & Illinois Coal korporacije. Premogovnik zaposluje 1000 mož.

Chicago, Ill. — Na 118 E. 59. cesti so prohibicijski agenti udarli v garažo, kjer so našli pripravo za fabriciranje žganja; zaplenili so sto galon alkohola in osemnajst sodov namočenega, ki je bilo pripravljeno za v kotliček.

Johnstown, Pa. — Homer D. Williams, predsednik od Pittsburgh Steel kompanije je poročil Miss Clara Suppes. Po poroki sta se odpeljala v Kalifornijo na ženitovansko potovanje.

Albion, Mich. — J. J. Bamgartner, star 75 let, je šel čez železniško progo, v tistem hipu pa pridrvi vlak, ki starčka podere na tla, bil je na mestu mrtve.

Belgrad, Jugoslavija. — Med jugoslovanskim zunanjim ministrom Sumenkovičem in španskim poslanikom v Belgradu grofom de Torihos-om so se vršila pogajanja za sklenitev nove trgovske pogodbe, ki so se uspešno končala.

Paterson, N. J. — Požar je uničil trinadstropno trgovsko poslopje, kjer je bila Linn-ova department trgovina. Škoda je cenjena na \$250.000. Dvanajst gasilcev je bilo zasutih v ruševinah, ko se je podrli stena. Devet je bilo težko ranjenih in so jih prepeljali v bolnišnico; eden je bil mrtve.

Miami, Fla. — B. Campbell, star 57 let, invalid, ki ni mogel hoditi in je skozi 14 let za njega skrbela njegova žena, se je hotel z njo razporečiti. Ker pa sodišče ni ugodilo njegovi želji, je ženo ustrelil.

Washington, D. C. — Mrs. Louise Reeve Hoover, žena predsednika National Savings and Trust kompanije si je s kroglo končala življenje. Kot vzrok samomora navaja jo neozdravljivo bolezen.

OGENJ V MILWAUKEE.

Milwaukee, Wis. — Ogenj je nastal v petnadstropnem poslopiju znanem pod imenom Black Building in isto popolnoma uničil. Pet gasilcev je bilo v nevarnosti, ko se je zrušila stena in so padli v Milwaukee reko, a so bili rešeni. Nekega moškega so našli v 14. nadstropju poleg stoječe hiše v nezavesti od dima. Pozneje je prišel zopet k zavesti.

Iz Jugoslavije.

DR. KOROŠKA OBDOLŽUJEJO KRIVDE, KI SO JO ZAKRIVILI NJEGOVI PREDNIKI. — ODLOČEN ODGOVOR DR. KOROŠKA SPREJET Z ODOBRAVANJEM. — DRUGE ZANIMIVE V ESTI.

Zaupanje v dr. Korošca.

11. decembra 1927 je prišel socialistični poslanec Divac v Beočin, da bi imel predavanje o postanku in razvoju življenja. Ker pa je Divac v svojem govoru prešel na politično polje in ker ni političnega shoda popreje naznanil, se mu je odzvela beseda. Ker ni hotel končati, je bil pozvan na policijo. Ves dogodek se je pripetil pred prihodom dr. Korošca v notranje ministrstvo, vendar ga je hotela opozicija porabiti, da bi javnosti predočila, kot da se je to zgodilo pod dr. Korošcem. Kakor vsi dosedanj nastopi proti dr. Korošču, tako se je tudi ta izjalovil. Kratki odgovor dr. Korošca je bil sprejet z odobravanjem, kar dokazuje, da ima večina narodne skupščine zaupanje v dr. Korošca.

Poslanec, radikal Radivojević je izjavil, da imajo popolno zaupanje v notranjega ministra dr. Korošca. Popolnoma smo prepričani, tako je dejal, da bo to zadevo popolnoma objektivno preiskal. Če je kdo kriv, bo po zakonu kaznovan.

Zaradi dozdne dedščine obubožala in izvršila samomor.

V zadnjih dveh letih se je v Sarajevu mnogo govorilo o ogromni dedščini, ki bi imela pripasti vdovi sodnega svetnika Rudolfini Peschner. Dva sarajevska odvetnika sta vzela zadevo v roke. Šlo je baje za ogromno svoto 1.5 milijona angleških funtov, ki jo je zapustil neki na Poljskem umrli sorodnik omenjene vdove. Pol-drugetletne intervencije odvetnikov pa niso imele uspeha, zaradi česar je vdova zabredla v težko materialno situacijo in beždo. 5. aprila so grozno razočarano vdovo našli mrtvo v njenem stanovanju. Zastupila se je s kloroformom.

Zanimiva obsodba.

Te dni se je vršila pri okrajnem sodišču v Litiji razprava proti g. Jošku Bauerju, ki ga je tožil g. Alojzij Ranzinger zaradi neutemeljenih očitkov. Za razsodbo se je interesiralo vstrelavstvo steklarne. G. Bauer je bil obsojen, da prekliče svoje očitke napram gospodu Ranzingerju javno pred zagorsko cerkvijo, obenem pa da poravnava vse sodne stroške.

Smrtna kosa.

Umrli je v Ljubljani Josip Winter, veleposestnik, lesni industrijalec in trgovec. — V Ljubljani je umrla bivša gostilničarka gospa Ana Zabukovec. — V splošni bolnici je umrl trgovski poslovodja g. I. Kopač. — V Višnji gori je umrl učitelj v pokoju g. Janko Škerbinec. — Na železniški postaji Čoka pri Senti se je dogodila huda nesreča. Ko so delavci raztovarjali težak mlatilni stroj, je ta po nesreči padel nekemu delavcu na glavo ter mu jo popolnoma zdrobil. —

Umrli je v celjski bolnici Franc Polajžar iz Dobovca v 45. letu starosti. V bolnici je ležal že dve leti. V Poljčanah je umrla soproga tamošnjega veleindustrija, gospa Marija Magerl. — V St. Petru na Medv. selu je umrla gospa Marija Kregar, mati učiteljice Minke Kregar na Ponikvi ter učitelja Toneta Kregarja v Šmarju pri Jelšah.

Hud vihar.

Iz Litije poročajo o hudem viharju, ki je divjal nad okolico začetkom minulega meseca. S kako silo je gospodaril divji element, dokazuje slučaj v Šmartnem. Kjer je vihar prevrnil poln senen voz, senu pa raztrosil naokoli. Seveda je igranje premetaval tudi številne cvetlične lonce, pred šmarsko cerkvijo pa je prevrnil vse težke oleandre.

Rop pri belem dnevu

se je izvršil v torek, 3. aprila, v župnišču v Harijah pri Hirske Bistrici. Kurata in znanega pisatelja Ivana Baloha sta napadla neki mesar in neki sluga. Vzela sta kuratu zlato verižico in uro. Denarja po žepih nista dobila. Ker se je napadeni branil, se je verižica raztrgala in je bil g. kurat pri tem na obeh rokah občutno ranjen.

Dekle v plamenih.

V Zagrebu se je v petek 30. marca zjutraj pripetila služkinji Katarini Mutakovi v Jurjevski ulici nesreča, ki bi jo kmalu veljala življenje. Katarina je hotela očistiti v stanovanju svoje gospodinje parke- te z voščilom in bencinom. Bencin se je po nesreči vžgal in se razlil po njeni obleki. Dekle je bilo takoj v plamenu. Katarina je pričela klicati na pomoč in prileteli so domačini, ki so kmalu udušili ogenj na njenem telesu, vendar je dobila težje opekline, tako da bo morala ostati dalj časa v bolnici.

SIRITE AMER. SLOVENC!

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, t. l.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo večerj pošiljali po teh le cenah:

500 Din	\$ 9.35
1.000 Din	18.40
2.500 Din	45.75
5.000 Din	91.00
10.000 Din	181.00

100 Lir	\$ 5.00
200 Lir	11.50
500 Lir	27.75
1000 Lir	54.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vznaprej cene določevati. Merodajna so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATEVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Plačila in pošiljke naslovite na: ZAKRAJŠEK & ČEŠARIK, 435 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.
Začetek leta 1891.

Objavlja vsak dan razen nedelje,
poljake in danov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
649 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:
celo leto \$5.00
pol leta 2.50
za Chicago, Kanado in Evropo:
celo leto \$6.00
pol leta 3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year \$6.00
For half a year 3.00

POZOR: Številka poleg vašega naslova na listu znači, kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker vam veliko pomagata listu.

DOPIS: važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Prvi maj.

Danes slavijo zlasti v Evropi delavci vseh strok svoj delavski praznik.

Dan prvega maja je v Evropi delavski praznik in praznujejo ga pristaši socialdemokracije in krščanski socialisti.

Delavci socialističnega mišljenja ga praznujejo tudi po drugih delih sveta in na ta dan splošno prireajo svoje manifestacije, da tako javno pokažejo svojo moč.

V Ameriki poleg socialistov in komunistov, katerih je v primeri z delavci drugačnih prepričanj zelo malo, ne dajo mnogo za prvi maj. Amerikanski strokovno organizirani delavci imajo v letu svoj delavski praznik na prvi ponedeljek v septembru vsakega leta.

Na prvi maj zlasti jurisojo komunisti in socialisti. Po evropskih industrijskih mestih prireajo ta dan tako krepke in žive manifestacije, da je le malo teh praznikov odkar jih praznujejo in praznujejo, da ne bi tekla kri. Veliko žrtv imajo že ti delavski prazniki, kar je posledica razgretih manifestacij, posledice hujskarije in šuntanja od strani komunističnih in socialističnih vrst.

Je že prav, da se pokaže svojo zavednost in neomajano zaupanje v zmago pravičnosti, kakor to delajo krščanski socialisti, toda v zid z glavo po komunističnih in socialističnih načelih je pa skrajno bedasto, ali pa naravnost zlorabljanje delavskih mas, katere hujskajo razni radikali iz komunističnih in socialističnih vrst.

Naudušenje je na mestu in koristno, kadar je potrebno, ni pa koristno, kadar se goni naudušenje po voditeljih v škodljivi fanatizem, kar nekateri radikali to prav radi izrabljajo. S fanatizmom se ne vozi dolgo, slejkoprej zdrči po strmini v propad vsakdo, ki se z njim vozi. Le trezno premišljeno in dobro proračunano delo uspeva in uspehe dosega, nepremišljenost pa rodi povsod le neuspehe.

Tudi slovenski socialisti, dasi se njihove vrste kričijo vedno bolj, vsako leto prirerajo majske slavnosti. Te slavnosti so seveda take, kakoršni socialisti so slovenski socialisti. Navadno povabijo tuintam kakega socialističnega prvaka v Lawndale. Potem opisujejo v svojem tisku, kaj bo vse na programu in kajpada, da bo govoril ta in ta sodrug, ki je že stari in "izkušeni delavski" borec. Ko pride slavnostni dan, se zberejo v kakšni zakotni dvorani, obkrožijo "izkušnega delavskega" borca, kateri začne mencati roke in nato spregovori. Ko nastoje nekateri krivice, ki se gode delavcem, navadno nikdar ne omeni niti ne pove, kakega res praktičnega načina, potem katerega bi se delavcu razmere zboljšale. Pove pač kar ve, kar se je kdaj naučil iz kakega socialističnega "trompihela" in to je vse. Da pa bolj drži, kajpada, udari parkrat po "farjih", pove par prav umazanih in mastnih o "farjih" in po dvorani mu vse ploska, češ, ta ti jih pa ima pod kapo. Ta je za delavca. Ko je govor končan, par sodrugov vzame klobuk in kolekta je v teku. Tu vsak nekaj da za "učenega, izkušnega delavskega" borca. Seveda ravno ti "izkušeni in učeni" borci pa so silno proti vsaki kolekti v kakšni cerkvi, kajti "farji" so samo za denar pa za kapitaliste, ki bi radi s slednjimi pohrustali vse delavce na svetu; ampak, kadar se kolekta za nje, takrat gre pa za "delavsko" stvar. Takrat pa uboga para odprti srce, odprti roke in daj, magari srajco iz sebe in če je kaj vredna "izkušeni in učeni" delavski borec ti jo bo vzela, kajti gre se za "delavsko" stvar. Potem se slavnost dobro zalije s ta kratkim ali kako drugo stvarjo. Pogovori ožive, pije se dolgo v noč in ko že 2. maja zjutraj v jutru pridejo domov, se prespe, in ko je drugo jutro žep suh je spet socializem na dnevnem redu. Ko bo ta zavlada, takrat ne bo imel nihče praznih in suhih žepov in tako se ponavlja vedno ena in ista pesem.

Nato kmalu izidejo v socialističnih listih dopisi o prvomaj-

ski slavnosti. Dolgi slavospevi so na papirju, tisti, ki so bili navzoči kar veselo vzklikajo, ta pa zna pisati, pogled mnogo več je napisal, kakor je bilo res. In tako se farba naprej in naprej, kakor o raznih socialističnih konferencah, na katerih so navzoči navadno dva ali trije, piše se pa cele mesece, kakor bi kak državni parlament razpravljaj. Vse seveda sam bluff... bluff!

Za prvi maj izide tudi glasilo slov. socialistične zveze vsako leto. To majske izdajo glasila seveda silno hvalijo. Je pač "neprekosljivo literarno" delo. V resnici pa sam šund, same stare pregrete storice rdečih stricov, ki so jih najmanj že stokrat povedali z malo drugimi besedami in jih ponavljajo naprej in naprej, kakor naučene papige. Ko človek to prečita, ve toliko, če še ne manj, kakor poprej. Vendar pa jim to služi, da lažje lovijo kaline na svoje politične limanice in z njimi večje dohodke.

Tako približno se proslavlja prvi maj med slovenskimi socialisti v Ameriki, pri katerih je vse "napredno" od kučegazde pa doli do hišnega mačka.

TO IN ONO IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA.

Eveleth, Minn.

Delavske razmere v našem mestu so srednje. Stari delavci so zaposleni, delo je pa težko tudi tukaj dobiti. Plače so tudi bolj srednje, pač se le toliko zaslužijo, da se človek komaj preživi.

Te dni sem čital poročilo, ki ga je izdal inspektor za varnost v rudnikih. Poročilo pravi, da je bilo v našem St. Louis okraju lansko leto 22 delavcev ubitih po raznih nesrečah pri delu v rovi in jamah tukajšnjih rudnikov. Tudi omenja, da je to število višje od števila v poročilu prejšnjega leta. V letu 1926 je bilo 15 smrtnih slučajev, v letu 1927 pa 22. Torej 7 več kot leto prej. Jasno je, da nekje vlada v tem oziru vedno večja zanikrnost in da jim je za delavčeva življenja bore malo.

V podzemskih rudniških rovih je bilo zaposlenih lansko leto 3840 rudarjev v St. Louis okraju in v odprtih jamah (open pits) pa 2278. Produci-ralo in izvozilo pa se je lansko leto iz tukajšnjega okraja 28,052,363 tonov rude. Kakor že večkrat omenjeno, par let nazaj je bilo zaposlenih v tem okraju mnogo več delavcev kakor sedaj, pa je bila produkcija nižja. Vzrok so stroji, parne lopate, ki izpodrivajo delavce od kruha. Delodajalci pa, mesto da bi delo olajšali delavcu, mu dali krajše ure itd., delajo ravno nasprotno, odpustčajo jih in le gledajo za svoje mastne dobičke.

Zadnje dni je bilo tu več slučajev "flu". Mnogo jih je bilo v postelji in jih je še. Bolezen sicer poenjuje, vendar zdravniki svetujejo največjo previdnost vsem. Vzrok je to čudno vreme. Pred kratkim se je malo ogrelo, potem pa zopet kar sibirski zima.

Drugi posebnih novic ne znam. Obenem pa čestitam temu listu k tako velikemu uspehu, ki ga je dosegel v zadnji kampanji. To je dokaz, da je list priljubljen.

Pozdrav vsem čitateljem in vsemu osebju pri listu!

Naročnik.

DNEVI SV. MISIJONA V EUCLIDU.

Euclid, O.

Dragi urednik: — Prosim nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu A. S. Lepe dni smo imeli v naši naselbini o sv. misijonu, ki je trajal teden dni, pod vodstvom našega priljubljenega misijonarja Rev. Odilo Hajnskega. Ti dnevi nam bodo vedno ostali v spominu. Če je le kje bil sv. misijon potreben, v našem mestu je bil. Sedaj imamo tukaj novo faro, a poprej so bili tukajšnji naseljenci dolgo časa brez cerkve, zato reje se ni čuditi, če so nekateri v veri opešali in pozabili, kaj jih je učila sv. Cerkev v prejšnjih letih. Prav je, da misijonarji spreobračajo Indijance in druge nevernike. Tisočkrat prav je tudi, da spreobračajo ljudi, naše rojake, ki so zabredli v brezverstvo radi zanikrnosti ali iz drugih razlogov.

V našem mestu je bil misijonarjev trud obilo poplačan. Če se vesele nebesa nad enim spokorjenim grešnikom, kakšno veselje je šele zavladalo v nedeljo, 22. aprila, ko je bil sklep misijona in je k mizi Gospodovi pristopila skoro cela naselbina, med temi največ takih, ki poprej že več let niso bili pri spovedi in obhajilu. Pridige g. misijonarja so bile dobro seme, ki so rodile obilo zlahtnega sadu. Cerkev je bila vedno polna poslušavcev. Ni jih motilo slabo vreme, tudi ne utrujenost od dela. Bog dal, da bi vsi ti, ki so se zdaj vrtni nazaj k Bogu, taki ostali. Bog daj, da bi se izpolnile besede g. misijonarja, ki je rekel, če bo šlo tako dalje, bo lahko naša fara ena izmed največjih v okolici Clevelanda.

Zatorej pa, delujmo z roko v roki z našim č. g. župnikom, bodimo složni in naj nas veže trdna vez — vse za Boga in narod! Lahko nam bo potem, da bomo imeli zidano cerkev na lepih cerkvenih prostorih.

V bolnišnico Mount Sinai se je podal naš rojak Jos. Škerl, kateremu želimo skorajšnjega ozdravljenja.

Pozdrav vsem naročnikom, listu pa veliko predplačnikov! J. Intihar.

PIONIR AMERIŠKIH SLOVENCEV UMRL.

Saragosa, Tex.

Ravnokar sem dobil žalostno novico iz svoje rojstne vasi Griblje, da je moj dragi brat, Jakob Totter, umrl dne 30. marca za vnetjem pljučnih mren.

Ranjki zapušča ženo Katarino in sina Janeza, ki je ravnokar prišel od vojakov, tudi dve omoženi hčeri in eno še doma. V Ameriki sta še dva brata, John in Peter, oba z družinami razun mene.

Brat Jakob, ali kot smo ga zvali tukaj, James, je bil rojen dne 22. julija l. 1862, torej skoraj 66 let star. Živel je mnogo let v Ameriki. Tam, kjer stoji zdaj veliko mesto Duluth, v severni Minnesoti, se je bil izkrcal moj brat Jakob in naš sosed Mate Zunič iz jezerne barke, ki je plula takrat med Chicago in obrežjem na Gore-njem jezeru (Lake Superior), in tam ni bilo še prav nič hiš razen treh "shanties". Seveda ona dva nista ostala tam, šla sta na Iron Range v Tower.

Največ časa v Ameriki pa je prebil moj brat v St. Paul, Minn.

Ranjki škof J. N. Stariha je bil velik prijatelj mojega pokojnega brata Jakoba. Ne morem, da ne bi mimogrede omenil našega velikozasluznega g. škofa J. N. Starihe; on je bil ne samo mojemu bratu, ampak tudi delavcem drugih narodnosti naklonjen, tako da ni nihče od njega šel prazen, menim one, kateri so ga šli prositi za pomoč. To je gola resnica, ker jaz dobro vem, ker sem tudi imel priliko, da sem to sam bil videl. To v odgovor na laži, katere trosijo odpadniki napram našim častitim gospodom duhovnikom.

Te kratke vrstice sem napisal, da bi naznanil vsem onim, ki so bili znanci in prijatelji mojega dragega brata Jamesa, da ga ni več, da se je pridružil svojim očetom. Naj v miru počiva in naj mu večna luč sveti!

Matt Totter.

—o—

POZOR!!!

Chicago, Ill.

Seja vseh cerkvenih odbor-nikov in odbornikov vseh katoliških društev se bo vršila v torek, 1. maja 1928, v cerkveni dvorani sv. Stefana, in sicer ob 8. uri zvečer.

Prošeni ste, da se seje prav gotovo udeležite, ker se imamo veliko važnih stvari za pogovori glede našega prihodnjega bazarja. Na tej seji se bo tudi volil tozadevni odbor. Še enkrat: pridite vsi, da bomo kaj koristnega ukrenili!

Frank Primožič.

—o—

PROŠNJA.

Mnogim rojakom je že znano, da so v Velikem Mraševem župniji Cerklje na Dolenjskem, sezidali veliko in lepo cerkev, katera bo posvečena sv. Petru. Cerkev je popolnoma dozidana; kar so sedaj naredili, je že vse plačano. Veliko so k temu pripomogli naši rojaki v Ameriki.

Podpisani sem prejel pismo od stavbenega odbora, kjer se ta odbor pristrčno zahvaljuje

Niso vsi taki kot on! (Prispevek.) — Barikadar pravi, da so moji prispevki na vesti uredniška. On gotovo misli, da vsi uredniki tako delajo kot eni, ki kaj radi nastopajo v vlo-gi "Lopate" in drugih takih izmišljenih imenih. Le prav nič ne skrbi na prih. konvenciji se bomo tudi o tem pogovorili, naj li nastavljenici imajo pravi-co napadati gl. uradnike, ki slučajno ne pristanejo na vsak bedasti načrt urednikov glasi-la. Nisem jaz prvi, ki to pravim, ste že številna društva razdražili z vašo pisavo. — V. Cicero.

Opomba urednika: — To je že stara navada lawndalskega opazovalca, da kadar ga kdo pošteno prime v kakem drugem listu, da podtika enake stvari. Na roki imam še več pi-sem, ki so precej ostrejši, kakor pa Vaši prispevki. Ko bi hotel objaviti vse to, potem bi šele javnost videla, kaka zado-voljnost vlada v Lawndiju. V dokaz priobčam tu enega, ki dovoljuje polno ime v podpis. Volek naj pa zapiše, da je tudi ta prišel "iz stare Avstrije". Dopis se glasi:

Mohrland, Utah.—Kot član Z.S.Z. št. 30 sem bral v Glaslu "Amer. Slovenec" v članku "Mimogrede", kako lepo piše lawndalskim petelinom, posebno pa uredniku, in ker sem tudi član in predsednik društva št. 227 SNPJ. in me prav veseli, ker pišete tako po pravi-ci, kakor je prava resnica. Petelini pojo glorio nam čla-

vsem darovalcem. Obenem pa prosim, da bi še kaj darovali. — Mnogo bo stala notranjščina, altarij, obhajilna miza, klopi, kor in dr. Tudi zvonove bi radi napravili. Zato vas, dragi rojaki, doma iz cerkljanske fare, lepo prosim, da bi še darovali za notranjščino naše lepe cerkve, ki je sicer podružnica, a se mnogokrat v njej beše sv. maša. Imena vseh dobrotnikov bodo zapisali v knjigo, ki bo vedno hranjena v cerkvi. Tudi bodo več sv. maš brali za dobrotnike. Vsak najmanjši dar je dobro došel. Za darove, ki jih boste poslali, se vam že vnaprej zahvaljujem. Rekli boste morda: jaz ne bom šel v stari kraj, kaj me briga ena podruž. cerkev, katere ne bom nikdar videl. Sicer imam pa jaz velike stroške tu, ker moram podpirati cerkev in duhovnike. Res je to, vendar, dragi rojak, te prosim, pomagaj, ker samim vaščani v Velikem Mraševem ne zmorejo, kar je še treba za cerkev. Gre za dobro stvar. Kar boste poslali, pošljite na naslov: Cerkljevi gradbeni odbor, Veliko Mraševo, p. Cerklje ob Krki, Slovenija, Jugoslavija.

Če pa kdo hoče dar poslati meni, je pa moj naslov: Joe Štajerk, 1810 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

nom, kolika svoboda vlada v naši jednoti, ali resnici na ljubo se nam godi drugače. Naj omenim kakor predsednik, da nismo imeli tukaj pri društvu nobenega pravega vodstva in zato smo si izvolili novega tajnika, kakor hitro smo dobili za to sposobnega moža, in novi tajnik pošilja vse društvene stvari na gl. urad februarja in marca, pa ni na gl. uradu še danes upoštevan. To je enako-pravno. Zato smo pisali s so-bratom Končerm, s predsed-nikom nadzornega odbora, ali tudi to pot brez pravega uspeha. Pisala sva tudi na uredništvu "Prosvete" zaradi enega dopisa, ki ga je pisal naš novi tajnik, ki ni bil nikdar priob-čen, da ga naj urednik pošlje nazaj, podpisala sva se s so-bratom Končerm, pa niti od-govora nisva dobila. Tako vi-dite, kako se nam godi pri največji napredni organizaciji. Berem veliko o italijanskem diktatorju Mussoliniju, ali mi-slim, da se dobi vsaj v našem gl. uradu uradnik, ki ga ni kaša v diktaturi. Zato vam pošljem 10c v znakah, da bo-te poslali en iztis tega lista, ko bo objavljen ta dopis, našemu sobratu uredniku, da se bodo prepričali, da lahko cenzurirajo našo "Prosveto", ali vseh li-stov pa ni mogoče. Našemu so-bratu g. Zavertniku toliko v pojasnilo. Ali je potrebno ho-diti v druge hiše se sporazume-vati, ki imamo svojo? Le cen-zurirajte, se bo že nared pre-budil. S pozdravom, Frank Ze-le, predsednik št. 227 SNPJ.

Op. ured.: — Onim dopisni-kom, ki so poslali precej po-dobnih dopisov, naznanjam, da naj dovolijo svoja polna imena v podpis dopisov. Pa jih bom objavil. Čemu se bojite, če se vam krivica godi??

NAJDRAŽJA ZNAMKA.

Leta 1921 je bila na javni dražbi v Parizu prodana znamka iz angleške Gujane za 200 tisoč mark. Znamka obstoja le še v tem izvodu in zahvaliti se je le slučaj, da so jo sploh rešili. Ko so šli za njeno zgodovino, so ugotovili, da ima svojo redkost zahvaliti edinole pomanjkanju na znamkah. Angleške kolonije so tiskale vse znamke v Angliji, tako tudi Gujana. L. 1856 pa naročene znamke niso bile pravočasno dostavljene in domačini so si pomagali na ta način, da so natisnili v domačih preprostih tiskarnah preproste, vendar pa zelo slikovite znamke, na katerih je bilo upodobljeno domače življenje. 16 let po te izdaji je en izvod našel šol-mlad zbiratelj znamk. 1872 jo je prodal dalje za šest šilingov. Vso zbirko je kupec Kinov prodal čez 6 let za 2400 mark. Novi kupec Ridpath pa je za gujansko znamko samo dobil od Ferrarja 3000 mark. Po vojni je prišla v berlinski poštni muzej. Sedaj jo je kupil londonski trgovec Gilbert za 350,000 frankov in jo vzel s seboj na Angleško.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

* PODLISTEK *

Dr. Guthi Loma:

GRBAVEC.

Detektivski roman.—Iz madžarščine pre-vedel F. Kolenc.

— Kdo?
— Doktor.
— Komu?
— Grbavcu. Misli mi moram, da se delaš neumnega.
— Prosim! Prosim! Ne žalite me! Jaz se ne delam...
— Ne? Oprosti, stari! Zmota je človeška slabost... Ali že veš, kaj sporoča zdravnik?

— Kako bi ne vedel! Nisem tako zabit.
— Ako boš imel kako važno sporočilo, me zvečer ob devetih najdeš doma.

— Razumem... Kaj ne, mojster, da mi poveste, kako daleč ste že prišli v grbavčevi zadevi?

— Rad.
— Veste: učil bi se rad.

— Ne zabijaj časa. Teči...

Tuzar se je podal domov s trdno za-vestjo, da je za en korak zopet bližje k ci-lju. Skrivnostno pismo je po vsej priliki pi-sal dr. Deziderij Popp. Ker pa je pismo po njegovem mnenju z umorom v trdni zvezi, je gotovo, da mora dr. Deziderij Popp vedeti za umor. On je podpihovalec!

Toda kdo je ta dr. Popp? Kak interes, je moral imeti na tem, da se Nikolaj Berenyi spravi s tega sveta?

Pred vsem je treba to vprašanje rešiti... Detektiv se je preoblekel, se vsedel na voz

in naročil vozniku, da ga pelje v Malo Pošto. Od Horvatove gospe je doznal, da tam stanuje brat umorjenega in njegov edini dedič. Čas je že, da ga spozna. Čudno je, da se Gida Berenyi za umor ni nič interesiral, dasi bi za zločin moral vedeti če od drugod ne, iz časopisov. Ni se prikazal ne v "Belem krokarcu", ne v mrtvašnici, ne na pogrebu. Iz zadnjega pisma, ki ga je bratu pisal, se mora sklepati, da z bratom ni živel v tako strašni jezi, kakor se to mi-sli. Saj ga v pismu prosi, da ga obišče. Po umoru se pa vseeno ni pokazal.

Gida Berenyi je stanoval v nizki, pri-zemni hiši. Tuzar je krog četrte ure popol-dne stopil v sobo.

Berenyi, ki je precej podoben umorje-nemu bratu, — smrtnobled, onemogel leži v postelji. Na nočni omariči steklenica z zdravili, toplomer, par zdravniških recep-tov. V naslonjaču pred posteljo sedi 30—

35letna debela ženska. Svoječas je morala biti zelo lepa, obraz pa je še tudi sedaj za-nimiv. Skoda, da ga barva in sicer precej nespretno. Gotovo je to Berenyjeva žena. Na rob naslonjača se naslanja elegantno oblečen moški, srednje starosti. Poteze so pravilne, lepe, in vendar je tako odvrta-ten! — Razumno, visoko čelo, zdravo, ru-deče lice; z nazaj počesanimi lasmi in z brado so v kričeem nasprotju čudno zele-ne oči, nad katerimi se temnijo močne, čr-ne obrvi. Ali se smehlja ali jezi, pogled teh zelenih oči bode.

— Tuzar sem. Detektiv madžarske kra-ljevske državne policije.

Bolnik, tiho, komaj slšno odgovori:
— Gotovo ste prišli v zadevi ubogega Nikolaja?

— Tako je. Gospodu kapetanu se zdi potrebno, da vas zasliši. Zelenooki se vmeša:

— Obžalujem, gospod; g. Berenyi dva, tri tedne ne sme zapustiti sobe.

— S komu imam čast?

— Dr. Deziderij Popp sem, hišni zdrav-nik gospoda Berenyija.

Tuzar je iznenadeno pogledal zdravni-ka, ki je opazil njegovo začudenje.

— Ne, ne. Sedaj vas prvič vidim... Ko bi bil predstojnik vedel, da je g. Berenyi bolan, bi me gotovo ne poslal sem.

— Res, zelo — zelo bolan sem... Mno-go trpim...

— No, na! Zahvali Boga, da se ti je bo-lezen na bolje obrnila — ga je tolažila žena.

— Pred petimi, šestimi dnevi sem že mislil, da sem pri koncu... Ubogemu Ni-kolaju sem tudi pisal, da me obišče... Pred smrtjo sem se hotel z njim spraviti... — Mnogo sem grešil zoper njega... Oh, Bog! Oh, moj Bog! Zakaj je moral tako umreti!

DŽUNGLA

— ROMAN IZ AFRIŠKIH PRAGOZDOV. —

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Bilo je kot bi vedela, da je mladič slaboten in nežen in kot bi se bala, da bi robate roke tovarišev utegnile škodovati rahli stvarici.

In še nekaj je storila, kar ji je pa zelo otežkočilo potovanje po drevju.

Dobro se je spominjala, kako je prav tisti dan izgubila svojega prvorojenčka. Ni hotela še tudi svojega novega deteta izgubiti na enak način.

Tesno je stisnila najdenčka k prsim z eno roko, z drugo pa se je oprijemala vej. —

V.

Kako je preživel Claytonov sin svoja mladostna leta v džungli.

Rod Kršakov ni bil nič prav posebno zadovoljen z nenadnim družinskim prirastkom. Leto dni je že živel pri njih belokoži tujec, pa še ni znal hoditi ne si sam hrane iskati in pri plezanju in skakanju — uh, kako neroden je bil!

Njihovi lastni mladiči so vse to znali že s tremi meseci, močnejši in večji so bili nego belokoži najdenec v treh letih. Vedno ga je morala Kala nositi in vlačiti za seboj.

Starejši člani družine so zmajevali z glavami nad njim, češ iz tega črvička ne bo nikdar nič prida junak, še skrbeti bodo morali zanj na stara leta. In da ni Kala skrbno pazila na njegovega gojenčka, že zdavnaj bi ga bili s poti spravili.

Mlajši pa so se norčevali iz slabiča, hodili so ga gledat, dražili so ga, če slučajno ni bilo Kale blizu, cukali so ga za nežne rokice in nogice in ga vabili seboj v goščavo in v večje ter se mu režali, če je nerodno in slabotno kobacal komaj po tleh.

Klicali so ga za Trzana, kar pomeni belokožca. Kajti tudi živali imajo svoje posebne glasove, ki z njimi druga drugo kličejo in vabijo. Vsi so bili že vnaprej prepričani, da bo od slabosti poginil.

Pa belokoži slabič ni poginil. Čimbolj je raste v leta, tem lepše se je razvijal. V moči in rasti so ga sicer res prekašali živalski mladiči iste starosti. Kajti gorila je z desetimi leti dorasla žival, meri cela dva metra v višino in je na vrhuncu svojih moči. Trzan pa je bil še tudi z desetimi leti nedorastel fantič in primeroma zelo slab.

Toda kak fantič je bil! In kako zelo je prekašal živalske mladiče po duhu, po svoji bistroumnosti in iznajdljivosti, da celo mnogo gibčnejši je bil in urnejši! In sam se je naučil stvari, v katerih so ga njegovi živalski tovariši skušali zamenjati posnemati.

Narava sama ga je vzela v šolo. Od prvih let mladosti je živel neprestano v svežem zraku in na toplem solncu, ki si je v tistih krajih z neprimerno večjo gorkoto in močjo ko pri nas na hladnem severu. Utrjen je bil, prehlada in drugih bolezni ni poznal, mokrota in hlad, kolikor je tega v tistem vročem pasu, mu nista škodovala.

Neprestano kretanje v naravi in plezanje po drevju je zgodaj okrepilo njegove mišice. Četudi je bil slabši ko živalski mladiči, je bil vendar mnogo močnejši in vztrajnejši, nego dorastel človek s petindvajsetimi leti, in v gibčnosti in telesni izurjenosti je prekašal najbolj izvežbanega borca.

In kako je znal plezati in skakati! Gibčno in prožno kakor žoga je poskočil od tal in že je visel tri štiri metre visoko go-

ri na veji. Z eno samo roko se je lahko kakor pero potegnil na vejo in urno kakor misel je splezal v vrh najvišjega džunglinega velikan.

Nalahno se je zazibal v vršiču, se pogladil šest in še več metrov daleč po zraku čez vrtoglavi prepad na sosedno drevo in z nezmotljivo gotovostjo je v skoku ujel vejo, maječ se v pišu viharja.

Šest metrov in še globlje se je spustil z vrha na nižjo vejo, se v padcu ulovil, se spet zazibal in skočil na sosedno drevo ali pa se strmoglavno spet spustil še šest in več metrov niže.

V nemem čudenju so gledali živalski tovariši mladega belokožca, zaman so ga skušali posnemati in marsikateri si je zlomil roko in nogo ali pa plačal celo z življenjem, če se je predaleč pogladil za skokonom belokožcem. Vse preneokretni so bili in pretežki za take vratolomne vaje.

Na tleh pa je daleč prekašal živali v gibčnosti in urnosti.

Gorila je na tleh neroden. Smešno se guga in ziblje po vseh štirih. Stopal nima in tudi pet ne. Njegove noge so kakor dlani na roki človekovi. Spretnje noge ali pravzaprav roke stisne v pest, kadar hodi po vseh štirih, in se naslanja nanjo. Zato je njegova hoja negotova in njegov korak ni trden. Le skokoma se poganja naprej.

Po koncu pa hodi s težavo, prav zato ker nima stopal na nogah. In povrh ga teža njegovega telesa vedno sili k tlom. Če že naredi nekaj korakov, se mora vedno spet spustiti na vse štiri. Zato si rad pomaga z debelim kolom ter se nanj naslanja pri hoji na zadnjih nogah, ali pa si utrja močno vejo.

Cisto drugače se je obnašal skokonogi mladi belokožec. Urnih pet jo je brisal po trati, kadar so se lovili in gonili za zabavo naokrog, se poginjal in skočil več metrov daleč, pa spet zdiral naprej ter daleč za seboj pustil okorne tovariše. Po vseh štirih kakor žival vobče ni hodil, razen tistikrat, ko je bil šele leto dni star. Telo mu je bilo vse drugače vzrastlo in samo ga je naučilo pokončne hoje.

Pa ne samo, da je prekašal živali po telesni gibčnosti in okretnosti, — tudi po duhu jim je bil pravi mojster.

Brihten je bil, bistroumen fantič. Saj je bil sin visoko izobraženega lorda Greystoke, potomec plemenite angleške rodovine. Razum se mu je zgodaj in naglo razvijal.

Mladina, tudi živalska, se rada igra in norčavo poganja. In brihtni belokožec si je izmišljal vsakovrstne igre, pretkano je znal voditi za nos trapaste tovariše. Skril se jim je, da so ga dolgo zaman iskali, in nenadoma je planil med nje kdove odkod, da so vsi prestrašeni zbežali na vse strani. Ali pa jih je iz svojega skrivališča obmetaval z orehi in gnilimi sadeži, da so jezno renčali, pa vključ vsemu zaman stikali za njim.

Skratka, belokoži najdenec je, izvzemši telesno moč, daleč nadkriljeval svoje živalske tovariše in že v zgodnji mladosti kazal, da ga vodi razum, ki ga njegovi sodrugi niso imeli. Njegovo življenje je potekalo srečno in mirno.

V spominu se mu ni ohranil niti najmanjši vtis iz prve dobe njegovega življenja. Ni vedel, da je zunaj njegove džungle in razen divjih živali, ki so v njej prebivali, še drug svet.

BIKOBORC — PESNIK.

Slavni toreador Ignacio Sanchez Megia je postal dramatski pesnik. Te dni se je v nekem madridskem gledališču uprizorila drama z naslovom "Sin razon" (Brez pameti). Izenadenje občinstva in kritike ki je pričakovala da bo bikoborčeva drama kako skr-

pucalo, je bilo nepopisno. Splošna sodba je, da je s tem delom pridobil moderno špansko slovo po dolgem času zopet delo, ki je nenavadno krepko in razen tega modernejše od vsega, kar se je zadnje čase napisalo v španščini. Novi dramatik je doslej pisal za javnost samo poročila o bikoborbah v časopise.

Phone: CANAL 5903

JOSEPH PAVLAK

PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK
V CHICAGO

1814 South Throop Street

Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem ob času pogreb. — Mrtvašnica na razpolago. — Automobili za vse slučaje, kakor ženitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

It's a Million-to-One
You're in Love

ZOPET NOVE PLOŠČE!

Vsem našim odjemalcem naznanjamo, da smo dobili zopet štiri lepe nove slovenske plošče, katere si bo gotovo hotel naročiti vsak.

80481	Seničica — Dolg fant	75
To ploščo je izdelal znani Deitchmanov orkester iz Joliet. Kdor je čul "France Polko" ali "Jolietko Slovenko", bo gotovo hotel imeti tudi "Seničico".		
80482	Nocoj je luštna noč — Njega ni	75
80526	Ribniška — Naš maček	75

Te pesmi so zapeli naši popularni pevci "Adrije". Kako lepo ubrano zapojejo te naše krasne narodne pesmi, aranžirane na poseben način, ki je fin in umeten, obenem pa preprost in domač, kakor pesmi same. Pa kaj bomo govorili, kdor je čul pevce "Adrije" na "Ženitovanju", "V krčmi", "Romanju", "Amerikanec v starem kraju", bo kar hitro naročil še te dve plošči.

80527	Na Dolenjskem, valček.	
	Kadar so godci veseli, valček	75

Tu je pa zopet naša Račič-Fojsova godba. Pa to nista navadna plesna valčka, katere so to pot zaigrali. Plesna valčka sta seveda, toda, da jih čujete! Same pristne narodne pesmi, katere ljubi in žvižga vsakdo rad. Človeka kar vzdigne, da bi plesal in pel, ko posluša te krasne melodije, melodije našega slovenskega srca. Brez te plošče pač ne sme biti nobena slovenska hiša. Račič-Fojsova godba igra spremljavo tudi na ploščah pevcev Adrije. Izdelali so tudi:

79433	Nagajivka Mazurka — Cokljari — Šmarjanka	75
79484	Vesela Gorenjka. — Korajža velja, polka	75

Druge novejšje slovenske plošče:

68923	Ženitovanje, 1. del. — 2. del, 12 inčev	\$1.25
68924	Romanje k Materi Božji, 1. del. — 2. del, 12 inčev	\$1.25
80331	Izgubljena pesem — Jolietška Slovenka	75
80332	Amerikanec na obisku v stari domovini.	
	Amerikanec se poslavlja od rojstnega kraja	75
80333	V krčmi, 1. del. — 2. del	75
80334	Godni zvok — France polka	75
80183	Oj ta zakonski stan — Nova stara pesem, smešni prizor s petjem	75
80184	Radi kotla v keho — Ravbar na gauge smešni prizor s petjem	75

ZA MESEC MAJNIK BI PRIPOROČALI
SLEDEČE PLOŠČE:

38924	Romanje k Materi Božji	\$1.25
19981	Hail, Queen of Heaven — Mother Dear, orglje in petje	75
21216	Ave Maria — The Rosary, orglje	75
78913	Ave Maria — O salutaris, Tamtum ergo, petje in orglje	75

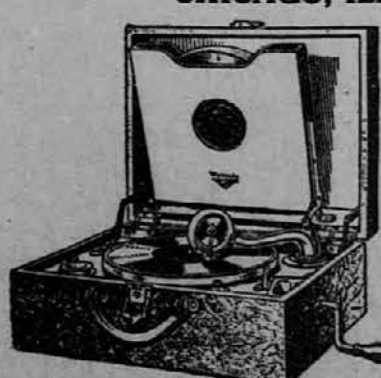
Vse nove plošče so izdelane po novem ortofoničnem procesu in igrajo najboljšje na ortofoničnih Viktrolah. Vsi, kateri nimate ortofonične Viktrole, pojdite h kakemu prijatelju, ki jo ima in slišite razliko. Prostori "Amer. Slovenca" so odprti vsak dan, in vsak torek in soboto zvečer do 9. ure. Kateri imate priročno, pridite in slišite nove slovenske plošče in ortofonične Viktrole. Ako mislite stare gramofone zamenjati za nove, vprašajte nas za pogoje.

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer:
Zavojček jeklenih iglic (100 komadov) 10c
Škatljica "tunga-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč) 25c

Važno! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilu od 5 plošč ali več, plačamo poštino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

New Victor RECORDS

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Bistvo je isto, oblike so različne.

Tudi italijanski cerkveni krogi čutijo italijansko-narodno. Grejo do skrajnosti, celo čez mero dovoljene narodnosti. Od tega osebnega stališča pa moramo ločiti oficijelno, in papež je zavzel to pravilno stališče pretiranega narodnjaštva, ako se je izrekel proti fašizmu, kakor ga pojmi Mussolini.

Pojav italijanskega fašizma ni osamljen. Hipernacionalizem je postal herezija, kriva vera, prevzeta iz paganskega pojmovanja države.

V najskrajnejši obliki so hoteli udeležiti to idejo boljše, viki, dasi so od narodnosti nekako odstopili, in poudarili absolutnost edine države. Država je vse, osebnost izgine popolnoma, človek je gol stroj, osebnost zavsem odpade. To je bistvo te krive vere.

V nekako drugačni obliki se pa kaže prav isto v Action française. Tu stopi gola narodnost v ospredje. Isto je v znanem Ludendorffovem gibanju v Nemčiji in pred vsem pri italijanskem fašizmu.

Sem spadajo tudi prsmuknjeni kukluskanci pri nas, kjer je malik zopet bolj državna oblika, k večjemu še nordiška rasa. Enako je pri Callesu v Mehiki, ki je posnemal boljše-visoko stran državne vseoblasti.

Oblike so toraj različne, ideja pa je heretična, docela paganska.

Postajajo smešni.

Narodnostne razmere na južnem Tirolskem so mi precej dobro znane. Poleg pravih Lahov in pristnih Nemcev je v nekaj dolinah narod, znan pod imenom Ladinci. Njih jezik je čudna mešanica. Pod Avstrijo so se prištevali bolj Nemcem. To je edini dvomljivi element, in bo morda nekaj opravičenega, ako reklamirajo te Ladince Lahi zase. Kar je pa pravih Nemcev, so pa Nemci skoz in skoz.

Postopanje fašistovske Italije proti tirolskim Nemcem je napravilo precej prahu. Kako se Lahi opravičujejo pred svetom? Laški konzul v Denverju podaja nekako izjavo v listu "Denver Post". Vsebinska je, da je baje na Tirolskem prav neznanost število Nemcev, ako jih je sploh kaj, ker večinoma so to le — ponemčeni laški elementi, toraj pripadajo naravno Italiji in ni nobenega nasilstva, ako zadobijo svoj laški narodni značaj nazaj. Tako laški konzul.

Ta je pa debela. Morda je Avstrija res nekako podpirala nemški element na Tirolskem, in so bili bolj laški Ladinci nemškega mišljenja, a da bi drugi Nemci bili samole ponemčeni Italijani, to je samole za smeh.

Stavim, da pridejo s prav enako "zgodovino" tudi glede gorških Slovincov in istrskih Hrvatov. V zadržanju stare Avstrije je stvar glede Primorja ravno nasprotna, kakor je pač dobro znano vsakemu Slo-

vanu. Tu je Avstrija na vse načine podpirala laški element in pomagala italijanizirati slovenski življenj. Pa stavim, da bo fašistovski Lah trdil nasprotno, namreč da so gorški Slovinci in istrski Hrvati le slavizirani Lahi, in če bi bil Lah zasedel vso Kranjsko do Trbovelj, kar je nameraval, bi trdil enako tudi o kranjskih Slovincih, saj je bila "Iblana" nekaj latinjska Emona. Morda bi bili taki laški — učenjaki (?) še iz nekdanjega iblanskega "kuhel-tajča" naredili kako vrsto laščine.

Na propagando se Italijani razumejo, in v Ameriki ne bo manjkalo ljudi, ki nasadejo taki laški zgodovini (?) in bi verno verovali tudi kakemu laškemu — "kuhel-tajču". Udari, tako udari, da ne bodo več utegnili odpirati ust!

Callesove "zmage".

Časopisi poročajo skoroda dnevno o kaki novi Callesovi — zmagi. Toliko in toliko upornikov je "padlo", ali bilo ustreljenih. Navadno je med njimi vsaj po eden katoliški duhovnik, včasih po dva, ali po več. Če gre stvar tako naprej, utegne Calles postati največji zmagovalac vseh vekov in časov in morda ostati celo edini zmagovalac v vsej Mehiki.

Da bi bili katoliški duhovniki uporniki in kot taki ustreljeni, to verujejo samole na Lawndiju v Chicagi, in bo verovatno zvesto kvečjemu še kak zagrižen framaz.

Pogostoma je opazka, da so bili uporniki, toraj tudi kak duhovnik, postavljeni pred vojni sod in — ustreljeni. He, he... vojni sod zdaj v Mehiki... he, he... To izgleda tako, kakor bi mačka postavila miš pred kak mačji sod, preden jo požre.

Smelo trdim, da so bili duhovniki postavljeni ob zid in ustreljeni, ne, ker so bili uporniki, temveč, ker so katoliški duhovniki. Tacol.

SIRITE AMER. SLOVENC!

MAJ JE MATI VESELIH MESECEV

Mesec maj, o katerem je Chaucer pred 550 leti rekel, "da je mati veselih mesecev," je tukaj. Ako se hočete veseliti prihajajočega poletja, tedaj morate že sedaj odpravljati zeloledne neredne, posebno slab apetit, zaprtje in zapreko. Trinerjevo grenko vino vas bo osvobodilo teh nerednosti. "Učinkuje tako kot pravite," nam je pisal Mr. A. Meinecke iz Milwaukee, Wis., dne 9. aprila. Pišite na Jos. Triner Co., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. po BREZPLAČNI VZOREC, ter priložite 10c za pokritje poštine

Kupon za brezplačni vzorec

Ime

Naslov

Mesto

No. 1

Obiskujte svoje domače gledališče

"THE REX",
kamor zahajajo vsi prebivalci mesta Sheboygan, Wis., da vidijo najlepše predstave.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevažanje pohištva ob času seštra.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 6221.
LOUIS STRITAR

2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEZ

DOBRO

delo, postrežbo
in nizko ceno
dobite pri nas!

Pišite nam po cene
predno oddate
naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEZ

1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvom za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.